

ДОЛАЄМО СТЕРЕОТИПИ!

для дітей 3 – 5 років

ВІТАЄМО!

Ця брошура містить завдання, що демонструють способи самовираження дитини віком 3 – 5 років: які кольори вона вибирає, якій поведінці надає перевагу, які емоції проявляє та як реагує на хлопців і дівчат. Це може бути дієвим інструментом як для дослідження гендерних стереотипів, що вже властиві дитині, так і для подальшого їх обговорення на прикладі різних ситуацій.

Виконання завдань разом із дитиною також допоможе батькам краще зрозуміти її коло агентів впливу: хто, окрім батьків, впливає на її розуміння навколишнього світу.

**РЕКОМЕНДУЄМО
ВИКОНУВАТИ
ЦІ ЗАВДАННЯ РАЗОМ
ІЗ ДІТЬМИ ТА ЦІКАВИТИСЯ,
ЧОМУ ВОНИ ВИБРАЛИ
ПЕВНИЙ ВАРІАНТ**

**ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ
ДОРΟΣЛИХ – ПРИЙМАТИ
ДИТИНУ ТАКОЮ, ЯКА ВОНА
Є, БУТИ ЧУЙНИМИ
ТА ЕМПАТИЧНИМИ ДО НЕЇ**

Перед виконанням просимо батьків ознайомитися з матеріалами «Батьківство без гендерних стереотипів. Посібник-помічник для батьків», у якому йдеться про важливі моменти щодо дитинства без гендерних стереотипів, які варто обговорити з дітьми 3 – 5 років і надалі впроваджувати під час дорослішання. Посібник сприяє створенню в родинах інклюзивного відкритого середовища та вихованню дітей без гендерних стереотипів. Він ознайомить вас із підходами до виховання, спрямованими на заохочення дітей досліджувати світ і виражати себе різними способами без обмежень гендерними ролями й очікуваннями.

Діти можуть вільно вибирати власний стиль життя, незалежно від статі. Важливо пам'ятати, що гендерна рівність – це завжди про вільний вибір хлопців і дівчат своїх інтересів і занять. Наприклад, хлопці можуть цікавитися танцями або малюванням, а дівчата – науковими експериментами чи спортивними змаганнями.

ЗНАЙОМСТВО

Це – Оленка і Тарасик. Їм дуже потрібна твоя допомога у вирішенні завдань, які вони не можуть виконати самотужки.

Мерщій до пригод!

РОЗМАЛЬОВКА «НАШ ОДЯГ»

Примітка для батьків або вихователів/виховательок

Дозвольте дитині розмалювати зображення так, як вона хоче. Добре, якщо ви спостерігатимете за процесом вибору кольору, фасонів, візерунків для одягу та зачісок.

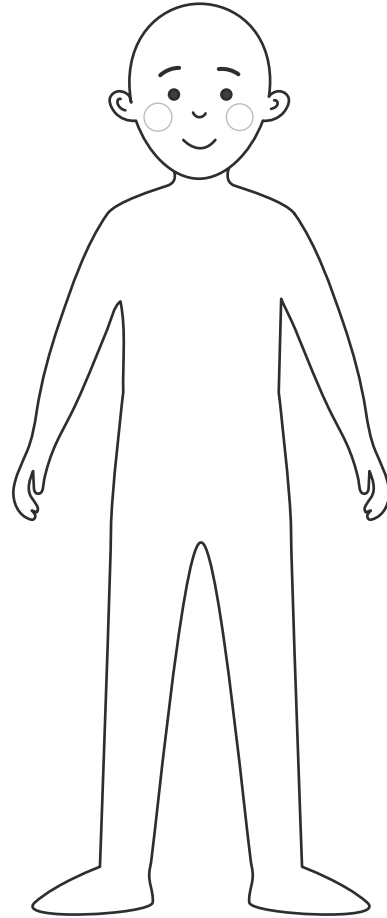
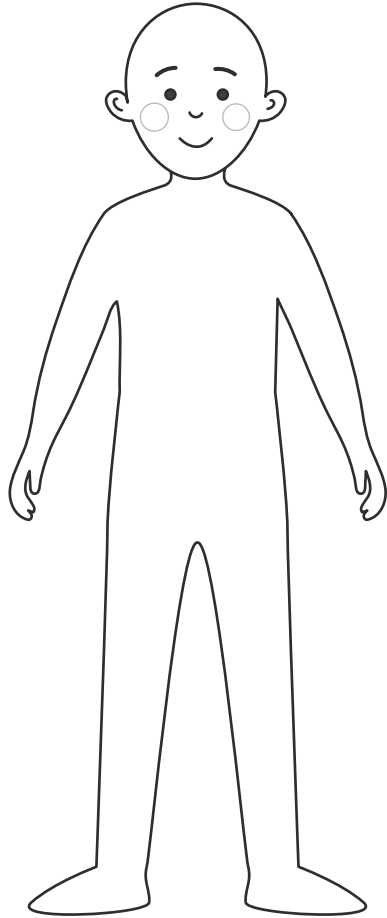
Після завершення малюнка обговоріть із дитиною її роботу: чому вона вибрала саме такі кольори, зачіску й інші деталі.

Обговоріть те, що хлопці та дівчата можуть носити одяг будь-яких кольорів і фасонів, які їм подобаються. Вони можуть виглядати так, як хочуть.

Завдання для дитини

От халепа! Оленка і Тарасик не можуть вибрати одяг у школу. Допоможи їм: намалюй зачіски та вбрання. Вибирай будь-які кольори, фантазуй!

РОЗМАЛЬОВКА «НАША ПОВЕДІНКА»

Примітка для батьків або вихователів/виховательок

Поцікавтеся в дитини, чому вона вибрала саме такі ситуації для хлопця та дівчини. А які ще завдання можуть виконувати лише дівчата або лише хлопці?

Обговоріть із дитиною, що хлопці та дівчата рівною мірою можуть грати у футбол чи в ляльки – вибір занять зовсім не залежить від їхньої статі, а лише від уподобань і зацікавлень.

Завдання для дитини

Існує так багато занять! Усі можна спробувати. Але Оленка й Тарасик не можуть вирішити, що їм вибрати сьогодні. Що би ти запропонував/запропонувала? Вибери, що робитиме Оленка, а що – Тарас. Обведи відповідні заняття кольоровими олівцями.

РОЗМАЛЬОВКА «ЕМОЦІЇ»

Примітка для батьків або вихователів/виховательок

Дитині може бути складно ідентифікувати зображені емоції, допоможіть їй у цьому.

Після виконання завдання поцікавтеся, чому саме такі емоції вона вибрала для дівчат і хлопців.

Обговоріть із дитиною, що всім людям притаманні однакові емоції та переживання. І ми всі можемо однаково радіти й плакати незалежно від статі (і дівчина, і хлопець).

Завдання для дитини

Часом трапляються різні події, і нам стає сумно або весело.

Вибери ті емоції, які найчастіше відчувають хлопці та дівчата.

ЛАБІРИНТ «ПРОФЕСІЇ»

Примітка для батьків або вихователів/виховательок

Спостерігайте, як дитина вибирає професії для персонажів.

Після завершення виконання завдання запитайте, чому вона вирішила вибрати саме таку професію? Чи може її опанувати хтось інший, тобто хлопець чи дівчина (залежно від того, кого обрала дитина)?

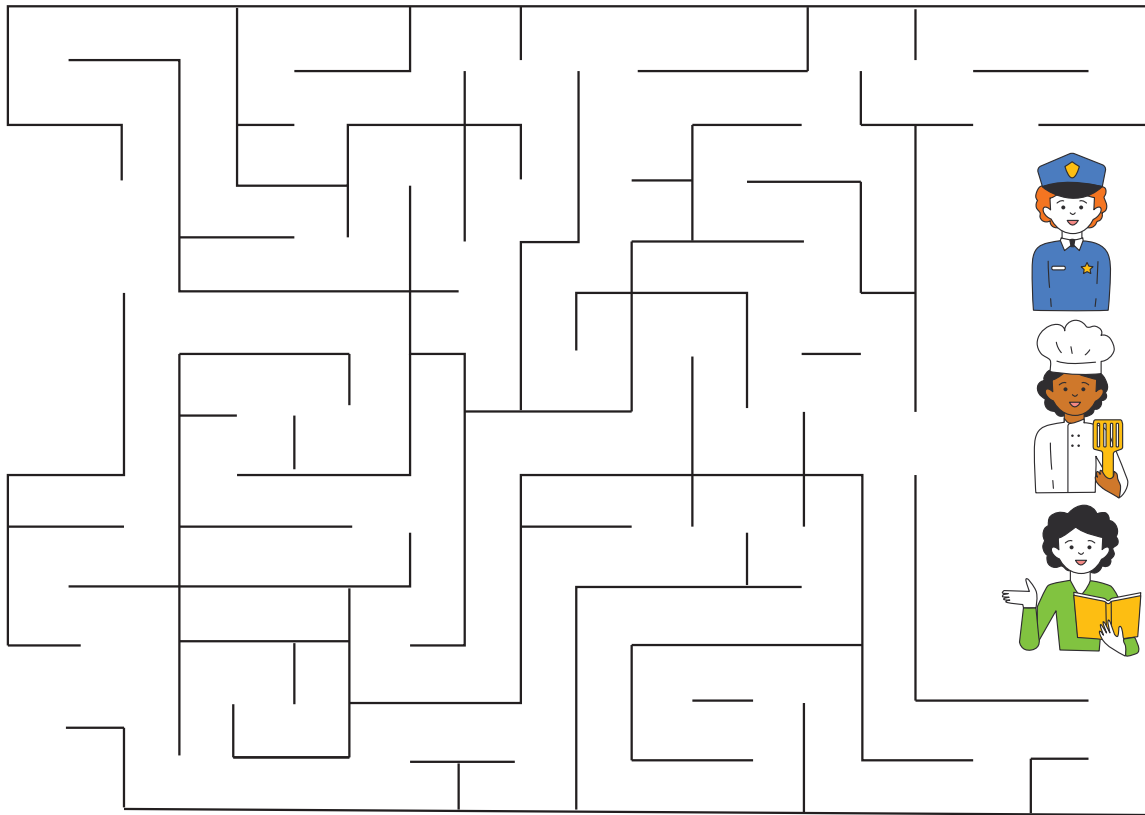
Обговоріть, що дівчата і хлопці можуть мати однакові професії.

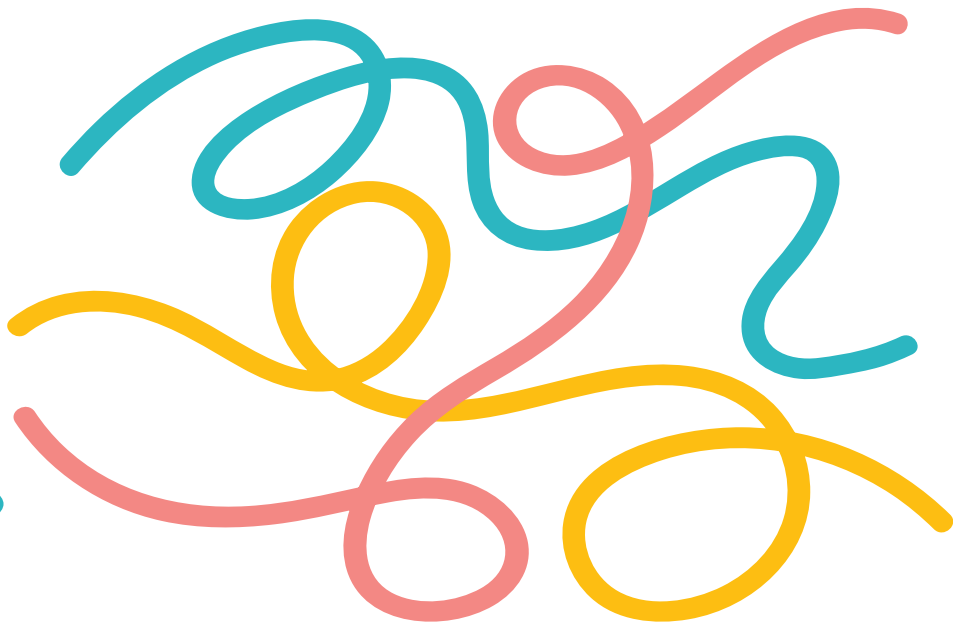

Завдання для дитини

А ким ти хочеш стати, коли виростеш? Оленка і Тарасик не можуть визначитися з професією, адже не знають, яка підійде саме для них.

Проведи Оленку й Тарасика лабіринтом до тієї професії, яку вони можуть вибрати.

ВПРАВА «ПРИНЦ І ПРИНЦЕСА: ЩО СПІЛЬНОГО?»

Примітка для батьків або вихователів/виховательок

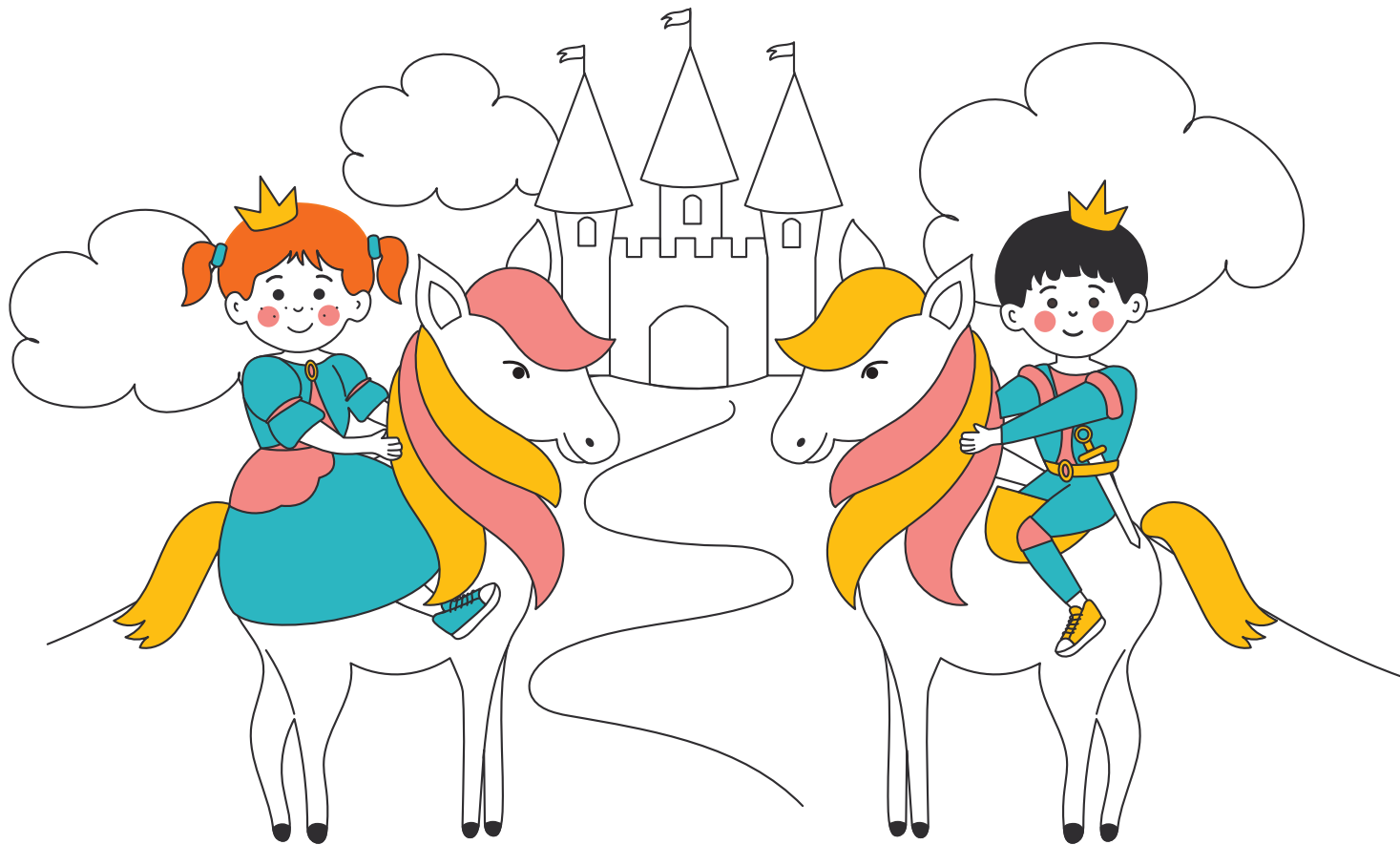
Обговоріть із дитиною, що спільного та відмінного у принца з принцесою на малюнку. Зверніть увагу, що і принц, і принцеса можуть займатися однаковими справами (наприклад, їздити верхи). І це не впливає на їхнє самовизначення як дівчини чи хлопця. Вони можуть носити схоже вбрання і прикраси (наприклад, корону) – це також нормально.

Завдання рекомендовано виконувати у формі діалогу.

Завдання для дитини

Сьогодні Оленка й Тарасик граються у принцес і принців. Назви, що спільне на малюнку, а що – відмінне?

ВПРАВА «ІГРАШКИ»

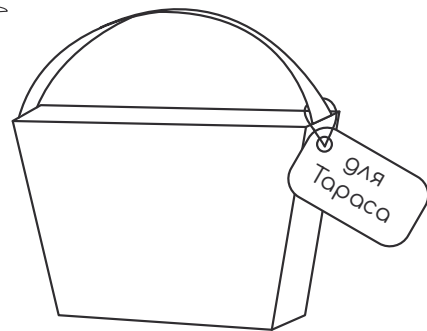
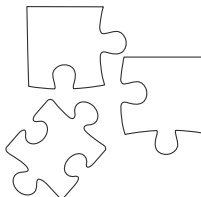
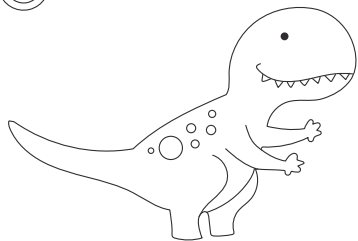
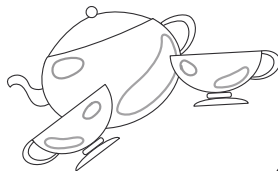
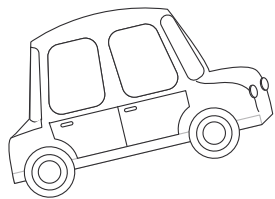
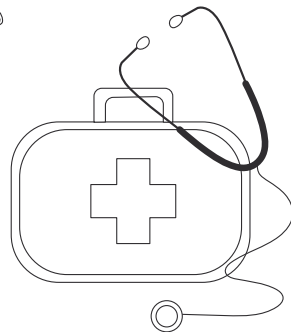
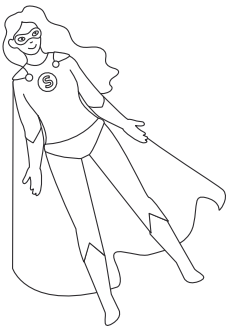
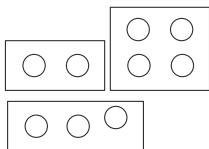
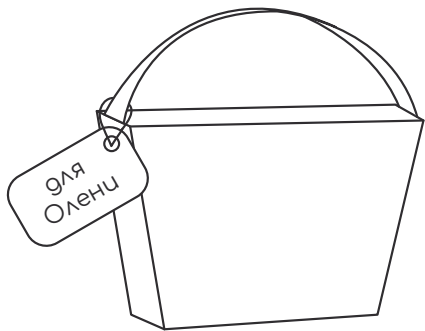
Примітка для батьків або вихователів/виховательок

Обговоріть із дитиною, які іграшки вона покладе в кошики для дівчат і хлопців. За бажанням іграшки можна класти в обидва кошики. Поцікавтеся, чому дитина вибрала саме такі іграшки для кожного кошика? Поясніть, що і дівчата, і хлопці можуть гратися тими іграшками, якими хочуть. Дівчата можуть ганяти м'яча або гратися з машинкою, а хлопці – готувати за допомогою іграшкового посуду чи спати з м'якою іграшкою.

Завдання для дитини

Оленка і Тарасик вибирають собі іграшки. Допоможеш їм? Розмалюй одним кольором іграшки, які ти покладеш у кошик Оленки, а іншим – ті, які покладеш у кошик Тараса. Проведи лінії між відповідними іграшками та двома кошиками.

ВПРАВА «ЩО РОБЛЯТЬ ДІВЧАТА, А ЩО – ХЛОПЦІ?»

Примітка для батьків або вихователів/виховательок

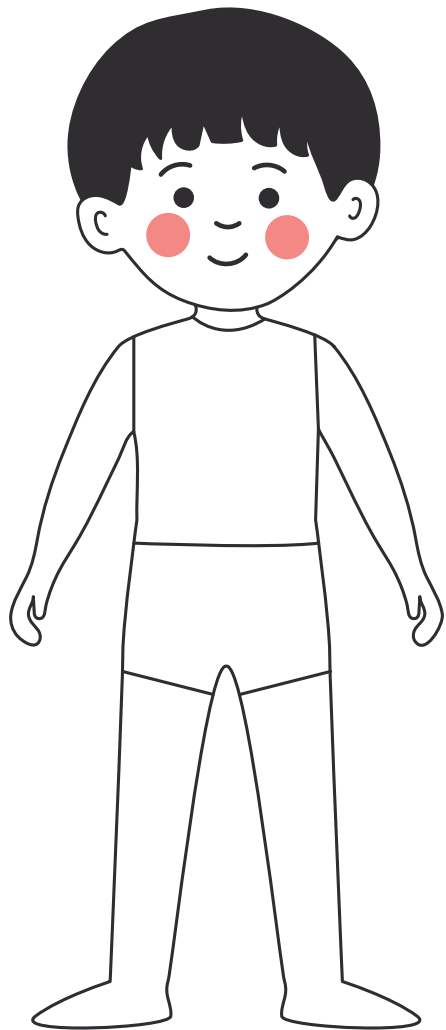
Допоможіть дитині вирізати персонажів/-ок і вибрати для них одяг.

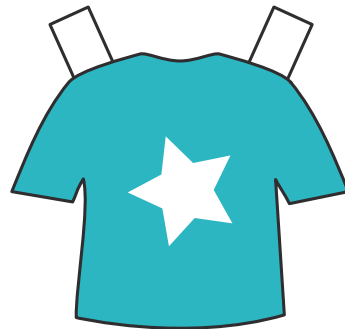
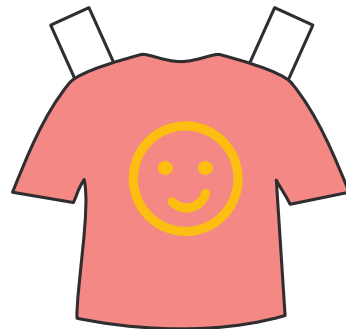
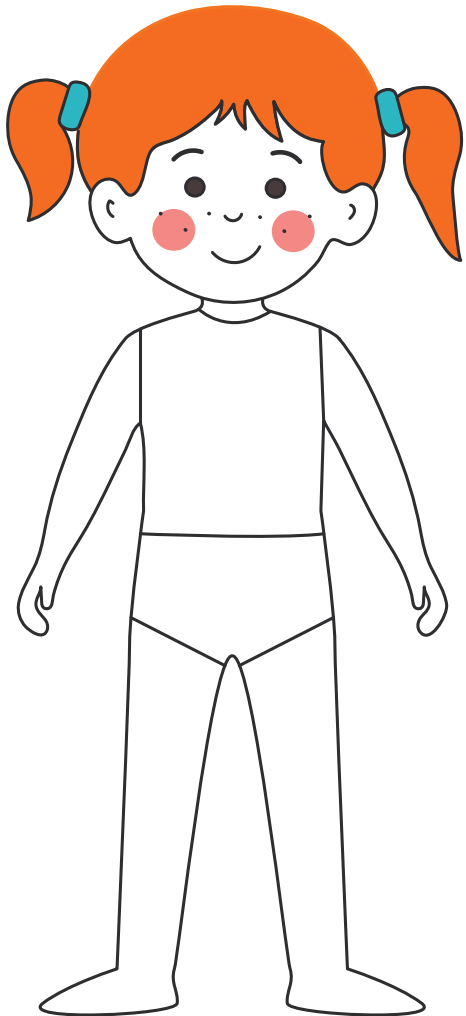
Дозвольте їй самостійно розмістити фігури в різних ситуаціях і спостерігайте за нею. Поцікавтеся, чому дитина вибрала саме ці ситуації та місця? Що робитиме хлопець, а що – дівчина? Також можна розіграти сценарій і вибрати іншого/іншу персонажа/-ку та нестереотипну поведінку. Наприклад, нехай Тарасик готуватиме на кухні або прибиратиме, натомість Оленка гратиметься на вулиці з іншими. Поясніть дитині, що хлопці та дівчата можуть виконувати однакові дії, незважаючи на стать. Наприклад, готувати, прибирати свої речі, застилати ліжко можуть усі: і хлопці, і дівчата.

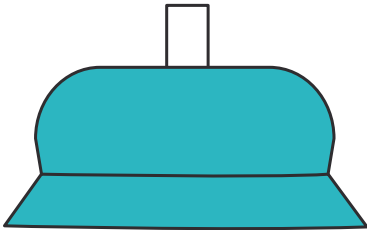
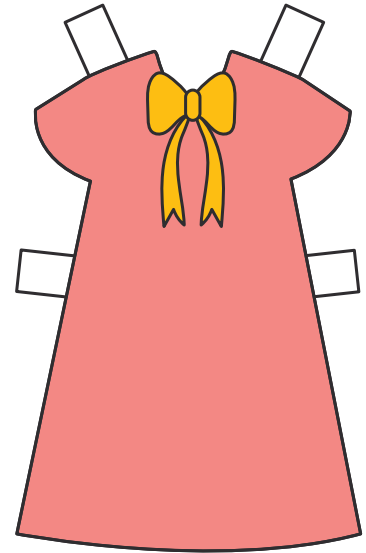
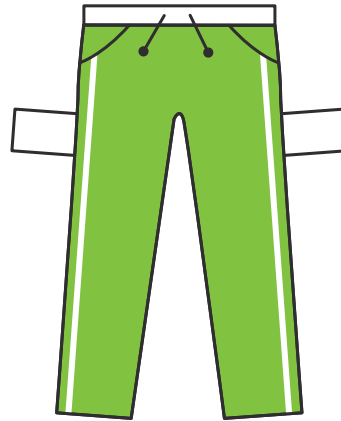
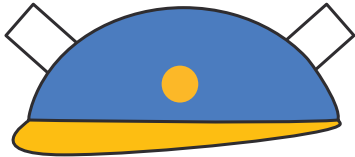
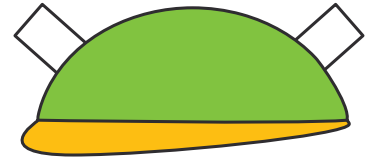
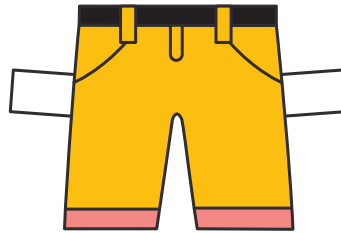
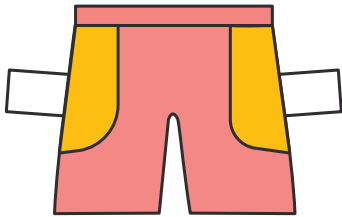

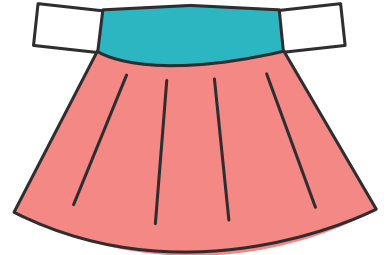
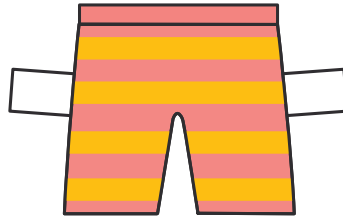
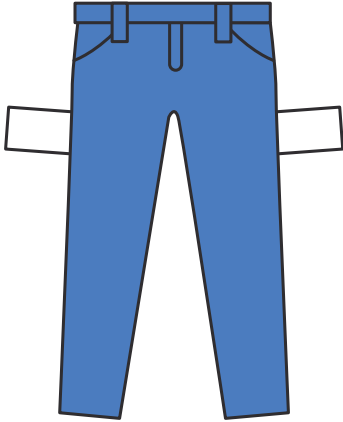
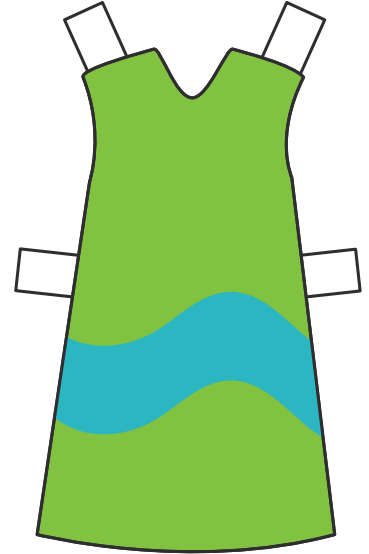
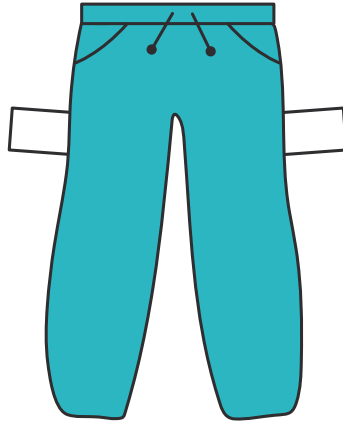
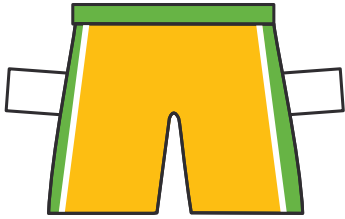
Завдання для дитини

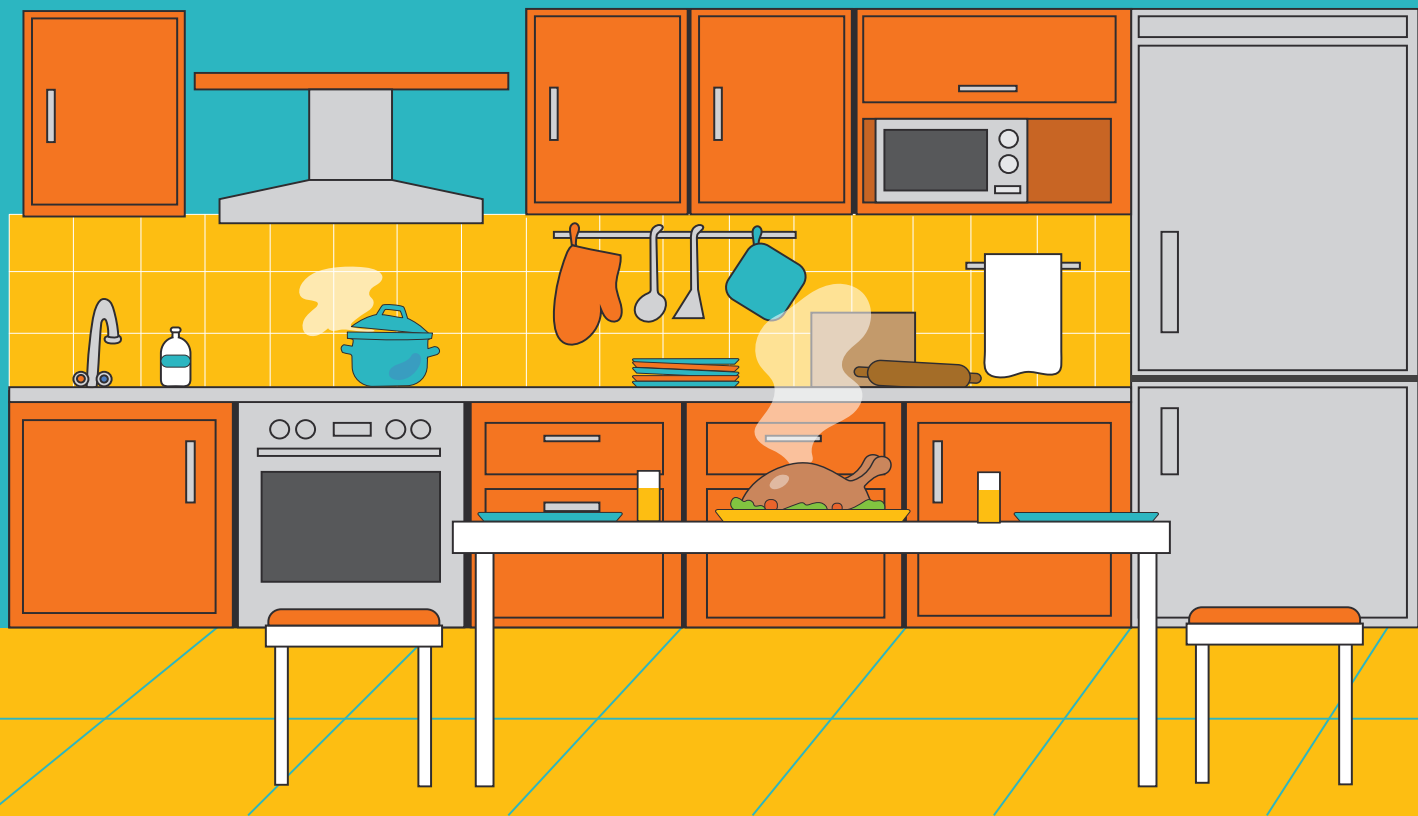
Виріж фігури та одяг Оленки й Тарасика. Можеш попросити дорослих допомогти, якщо потрібно. Поклади фігури дітей на тлі різних ситуацій. Як ти думаєш, що Оленка і Тарасик робитимуть за різних обставин? Поміркуй, граючи фігурами.

ВПРАВА «КАЗКИ ЗІ ЗМІНОЮ РОЛЕЙ»

Примітка для батьків або вихователів/виховательок

Виберіть казку з улюбленої книжки дитини. Перший раз прочитайте її в оригінальній версії та запитайте, що дитині сподобалося чи не сподобалося, що вона думає про вчинки головних героїв/героїнь?

Наступного разу (іншого дня) прочитайте цю казку, але замініть стать головних героїв/героїнь на протилежну. Якщо в оригінальній версії героїнею була дівчина, то тепер персонажем має бути хлопець.

Після читання обговоріть казку.

- 👉 Що дитина відчула, коли головним героєм чи героїнею став персонаж іншої статі?
- 👉 Чи змінилося сприйняття сюжету?
- 👉 Який варіант казки сподобався більше?
- 👉 Що дитина тепер думає про казку?
- 👉 Чи хотіла б вона послухати якусь конкретну казку, де з героєм/героїнею також трапиться подібна трансформація?

НАД БРОШУРОЮ ПРАЦЮВАЛИ:

Аліна Касілова, голова відділу психологічної допомоги ГО «Дівчата»

Дар'я Чекалова, заступниця директорки ГО «Дівчата»

Анна Повх, проєктна асистентка ГО «Дівчата»

Тетяна Гриценко, спеціалістка з питань гендерної рівності ЮНІСЕФ

Тетяна Мельниченко, копірайтерка

Марія Артеменко, редакторка

Тетяна Михайленко, літературна редакторка

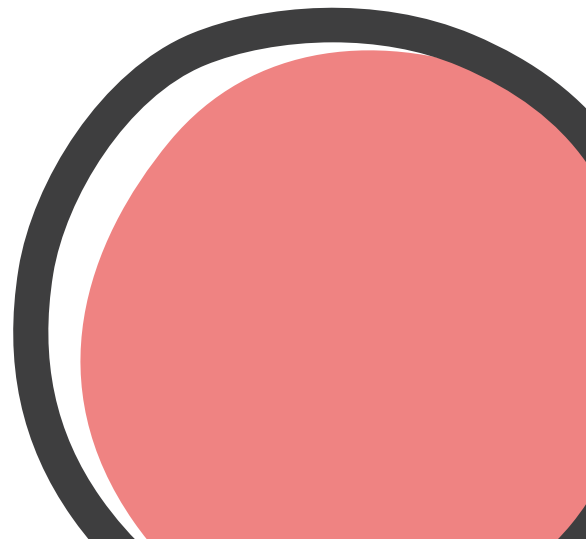
Анастасія Квасниця, дизайнерка

Анна Дученко, дизайнерка

Ганна Столяр, художниця-ілюстраторка

Уляна Карапанжа, дизайнерка Friends of Brands

Наталія Поліщук, дизайнерка Friends of Brands

Посібник розроблено на основі матеріалу:

Resource Package and Training Modules for Promoting Gender-Transformative Parenting: Challenging gender norms and gender inequalities to create a more equitable environment for all children to thrive

Авторство: ЮНІСЕФ

Дата публікації: лютий – 2023

Мова публікації: англійська

ЮНІСЕФ – дитячий фонд і спеціалізована структура ООН, діяльність якої зосереджена на захисті прав та інтересів дітей у всьому світі. Фонд засновано у 1946 році. Сьогодні діяльність ЮНІСЕФ охоплює 190 країн і території для підтримки найуразливіших дітей та молоді, які найбільше потребують допомоги. В Україні представництво ЮНІСЕФ працює з 1997 року.

ГО «Дівчата» – українська громадська організація просвітницького спрямування. Була заснована 2019 року як проєкт, спрямований на підвищення обізнаності підлітків та жінок щодо фізіології, контрацепції та можливостей самореалізації. ГО також надає освітню, гуманітарну, психологічну та юридичну підтримку. У 2022 році ГО «Дівчата» охопила проєктами більше 150 000 осіб.

Посібник створено за фінансової підтримки уряду Іспанії.

ГО “Дівчата”, ЮНІСЕФ, 2024 рік.

НОТАТКИ

